

LUẬN ĐẠI TÔNG ĐỊA HUYỀN VĂN BỔN

QUYỂN 7

Phần thứ 13: ĐẠI QUYẾT TRẠCH BẤT KHẢ TƯ NGHỊ CÂU CÂU VI TRẦN NHẤT THIẾT SƠN VƯƠNG ĐẠO LỘ

(Phần quyết trạch về tất cả số lượng
không thể nghĩ bàn là trên con đường của hết thủy Sơn Vương)

Như vậy đã nói về phần Đại quyết trạch bất khả tư nghị bất khả xưng lượng câu câu vi trần Bồ Đại Sơn Vương. Tiếp theo sẽ nói về phần Đại quyết trạch bất khả tư nghị câu câu vi trần nhất thiết Sơn Vương đạo lộ. Tướng trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Trong hằng sa số những con đường
Có năm mươi một phần vị chính
Số lượng của mười phương thế giới
Danh tự cùng trước nói như nhau.
Trong năm mươi một phần vị một
Từng phần vị đều đủ tất cả
Số lượng của mười phương thế giới
Và đại dương Chướng-Trị-Tam bảo.
Như một-số còn lại cũng vậy
Phối hợp điều này biết rõ ràng.*

Luận nói: Ở trong hằng sa số con đường, thì có năm mươi một phần vị căn bản là số lượng của một thế giới hệ khắp mười phương, số lượng danh tự đó cùng với những số đã nói trước đây không có sai biệt. Như kệ nói: “Trong hằng sa số những con đường, có năm mươi một phần vị chính, số lượng của mười phương thế giới, danh tự cùng trước nói như nhau”. Ở trong năm mươi một phần vị của một loại, từng phần vị một đều có đủ tất cả số lượng của mười phương thế giới, đại dương phiến não-đại dương Tăng bảo-đại dương Pháp bảo-đại dương

Phật bảo, do đó mà chuyển đổi đầy đủ. Như kệ nói: “Trong năm mươi một phần vị một, từng phần vị đều đầy đủ tất cả, số lượng của mười phương thế giới, và đại dương Chương-Trị-Tam bảo”. Giống như nói về năm mươi một phần vị của một loại, hết thấy phần vị khác cũng lại như vậy. Như kệ nói: “Như một-số còn lại cũng vậy, phối hợp điều này biết rõ ràng”. Như vậy đã nói về phần hiển thị bốn thể an lập. Tiếp theo sẽ nói về phần hiển thị thượng mật tướng chuyển. Tướng trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Trước mắt con đường Đức Phật này
Lưu hành xuất hiện Tiểu vô lượng
Đại dương Pháp thân và Hóa thân
Chuyển sang bậc Giác ngộ thứ hai
Lưu hành xuất hiện Trung vô lượng
Đại dương Pháp thân và Hóa thân
Chuyển sang bậc Giác ngộ thứ ba
Lưu hành xuất hiện Đại vô lượng
Đại dương Pháp thân và Hóa thân
Trong những lần chuyển đổi về sau
Như thứ tự không vượt lên trước
Mà dần dần tăng lên số lượng.*

Luận nói: Dựa vào một tâm tín căn bản phát sanh ra Giác ngộ, tổng quát có số lượng của một thế giới mười phương, trong đó có một Đức Phật đã thành đạo rồi, sẽ lưu hành xuất hiện vi trần số lượng của Tiểu vô lượng thế giới mười phương và đại dương của Hóa thân tự tại vô ngại, giống như là số lượng đại dương của tâm tín. Như kệ nói: “Trước mắt con đường Đức Phật này, lưu hành xuất hiện Tiểu vô lượng, đại dương Pháp thân và Hóa thân”. Dựa vào thân Phật này mà Hóa thân lưu hành xuất hiện, toàn bộ có vi trần số lượng của Tiểu vô lượng thế giới khắp mười phương, trong đó có một Đức Phật đã lưu hành xuất hiện rồi, thì sẽ lưu hành xuất hiện vi trần số lượng của Trung vô lượng thế giới mười phương và đại dương của Hóa thân tự tại vô ngại, giống như là số lượng đại dương của tín địa. Như kệ nói: “Chuyển sang bậc Giác ngộ thứ hai, lưu hành xuất hiện Trung vô lượng, đại dương Pháp thân và Hóa thân”. Dựa vào Hóa thân này lưu hành xuất hiện Hóa thân, toàn bộ có vi trần số lượng của Trung vô lượng thế giới mười phương, trong đó có một Đức Phật đã lưu hành xuất hiện rồi, sẽ lưu hành xuất hiện vi trần số lượng của Đại vô lượng thế giới mười phương và đại dương của Hóa thân tự tại vô ngại, giống như là số lượng đại dương của Tín địa.

Như kệ nói: “Chuyển sang bậc Giác ngộ thứ ba, lưu hành xuất hiện Đại vô lượng, đại dương Pháp thân và Hóa thân”. Phù hợp như vậy và hoàn toàn như vậy lần lượt thuận theo Như Như, trong các lần chuyển đổi về sau như thứ tự không vượt lên trước mà dần dần tăng lên số lượng. Như kệ nói: “Trong những lần chuyển đổi về sau, như thứ tự không vượt lên trước, mà dần dần tăng thêm số lượng”. Đưa ra một góc độ này theo đó nhân rộng ra thông suốt. Trong Kinh Bốn Phẩm Túc Địa Trí nói như vậy: “Đại địa vi trần thí dụ cho đại dương, là thực hiện pháp môn Vô Trú. Trong lần chuyển thứ nhất là số phẩm của Tiểu vô lượng Đại phương vi trần, trong lần chuyển thứ hai là Trung vô lượng phẩm, trong lần chuyển thứ ba là Đại vô lượng phẩm, trong lần chuyển thứ tư là Vô biên vô lượng phẩm, trong lần chuyển thứ năm là Vô số vô lượng phẩm, trong lần chuyển thứ sáu là Vô lượng vô lượng phẩm, trong lần chuyển thứ bảy là Bất khả kể lượng vô lượng phẩm, trong lần chuyển thứ tám là Cụ túc vô lượng phẩm, trong lần chuyển thứ chín là Bất khả thuyết vô lượng phẩm, trong lần chuyển thứ mười là Bất khả tư nghị vô lượng phẩm. Cho đến nói rộng”.

**Phần thứ 14: ĐẠI QUYẾT TRẠCH NHẤT THIẾT HƯ
KHÔNG NHẤT THIẾT VI TRẦN SỐ LƯỢNG CAO VƯƠNG**

(Phần quyết trạch về số lượng của

Cao Vương trong hết thủy hư không-hết thủy vi trần).

Như vậy đã nói về phần Đại quyết trạch bất khả tư nghị câu câu vi trần nhất thiết Sơn Vương đạo lộ. Tiếp theo sẽ nói về phần Đại quyết trạch nhất thiết hư không nhất thiết vi trần số lượng Cao Vương. Tương trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Trong hết thủy hư không vi trần
Có năm mươi một phần vị chính
Thuộc số lượng hư không mười phương
Và số lượng thế giới mười phương.
Trong năm mươi một của một loại
Mỗi một đều đầy đủ tất cả
Có số lượng như trước đã nói
Đại dương của Chương-Trị-Tam bảo.*

Luận nói: Ở trong phần hết thủy hư không-hết thủy vi trần số lượng Cao Vương, thì có năm mươi một loại phần vị căn bản thuộc vi trần số lượng của thế giới mười phương trong vi trần số lượng thế giới mười phương, có năm mươi một phần vị căn bản thuộc vi trần số lượng

---

của hư không mười phương trong vi trần số lượng thế giới mười phương. Như kệ nói: “Trong hết thủy hư không vi trần, có năm mươi một phần vị chính, thuộc số lượng hư không mười phương, và số lượng thế giới mười phương”. Ở trong năm mươi một loại phần vị căn bản của một thế giới, mỗi một phần vị đều có đủ tất cả vi trần số lượng của thế giới mười phương trong vi trần số lượng thế giới mười phương, có đủ tất cả vi trần số lượng của hư không mười phương trong vi trần số lượng thế giới mười phương, đại dương phiền não, đại dương đối trị, đại dương Tăng bảo, đại dương Pháp bảo, đại dương Phật bảo, do đó mà chuyển đổi đầy đủ. Như kệ nói: “Trong năm mươi một của một loại, mỗi một đều đầy đủ tất cả, có số lượng như trước đã nói, đại dương của Chương-Trị-Tam bảo”. Như vậy đã nói về phần hiển thị Bản thể an lập. Tiếp theo sẽ nói về phần hiển thị Thượng mật tương chuyển. Tương trạng đó thế nào? Kệ nói:

*Ban đầu từ vị vua Giác ngộ
Số trước gấp bội lên mười tầng
Đó là Hưng-Hóa-Tuyên thuyết pháp
Vô cùng thông minh mới hiểu được.
Trong những lần chuyển tiếp sau cuối
Như thứ tự không vượt lên trước
Số lượng dần dần tăng thêm lên
Chuyển thành tốt đẹp rộng lớn hơn.*

Luận nói: Nay trong phần này là trình bày về nghĩa gì? Là muốn hiển thị dựa vào một niềm tin căn bản để phát sanh ra giác ngộ, trong đó thí dụ về một vị Phật, số lượng của thí dụ tăng lên mười lần, đó là lưu hành xuất hiện-biến hóa-tuyên thuyết và Tín địa, trong những lần chuyển đổi về sau cuối số lượng dần dần tăng thêm, các số trăm ngàn vạn ức cho đến vô lượng vô cùng tận. Như kệ nói: “Ban đầu từ vị vua Giác ngộ, số trước gấp bội lên mười tầng, đó là Hưng-Hóa-Tuyên thuyết pháp, vô cùng thông minh mới hiểu được. Trong những lần chuyển tiếp sau cuối, như thứ tự không vượt lên trước, số lượng dần dần tăng thêm lên, chuyển thành tốt đẹp rộng lớn hơn”. Trong Kinh Địa Trí giải thích như vậy: “Tự thể của vương hợp với một tổng trì thật là bao la, chuyển tiếp nhau đến vô lượng vô biên, thí dụ về lượng là nói về thời gian chuyển hóa, dần dần tăng lên số lượng đến số lượng hoàn toàn sâu xa khó hiểu. Cho đến nói rộng”.

